Pomazání Davida

P?vod materiálu
Tomáš Pavelka
Po?adí v lekci
58

1 Samuelova 16

Post?ehy pro u?itelku

Jak dlouho ješt? budeš nad Saulem truchlit? (1) Samuel ned?lá chybu, že nad Saulem truchlí. I nám je líto Saula i všeho, protože není zcela zlý a bezbožný. Ud?lal i dobré v?ci, prokázal state?nost, mnoha lidem také pomohl. O to je horší, že v ni?em nedokázal být d?sledný. Cht?l d?lat Boží v?c, zárove? se ale cht?l všem zavd??it, zárove? necht?l moc riskovat. Krátce, Saul nikdy pln? ned?v??oval Bohu. B?h byl pro n?j n?kdo vzdálený, kdo nemá pochopení, kdo nerozumí životu. H?ích Saula je vlastn? v tom, že nev??í, že jej B?h povolal. Nev??í, že jej B?h miluje a chce pro n?j dobré. Jak ?íká apoštol Jakub (2,19): „Ty v??íš, že je jeden B?h. To je správné. I démoni tomu v??í, ale hrozí se toho.“

Hospodin tedy Samuela otcovsky ut?šuje: Už na to nemysli. B?h jist? lituje h?ích? ?lov?ka, ale nikdy není vysílen smutkem, nikdy není zoufalý. Žádné lidské selhání, žádné zklamání z ?lov?ka ho neochromí, nezbaví moci. Je stále Otcem, který ví, který jedná, který vede dál.

Jak mohu jít? Saul o tom uslyší a zabije m?. (2) Protože Saul nev??í Bohu, nev??í ani lidem. Jeho velká nesm?lost, malá sebed?v?ra, se snadno m?ní v pocit, že jej druzí ohrožují, v žárlivost. Kéž by to bylo tak, že by malé sebev?domí vedlo ?lov?ka k poko?e! Naopak, v?tšinou vede ke zd?raz?ování vlastní d?ležitosti, kterým se ?lov?k marn? snaží sám sebe p?esv?d?it, že má cenu. A tady to vidíme: Samuel má Saula rád, ale Saul by ho klidn? zabil. Je to jednostranná láska; láska by m?la být op?tována. Saul nenávidí ty, kte?í ho mají rádi – pozd?ji t?eba Davida. Hospodin takovou lásku p?echází, je nad ní povýšen.

?ekneš: P?icházím ob?tovat Hospodinu. (2) Hospodin radí Samuelovi lest. Mohlo by nás to zarazit – Hospodin je p?ece Pravda. Ale pravda neznamená ?íct všem všechno, co vím. Poslední pravda je d?v??ovat v Hospodina, že je vládcem všeho a co ?iní, dob?e ?iní. Samuel je ochromen strachem, tak trochu „stahuje kalhoty p?l kilometru p?ed brodem“. Hospodin mu odpovídá: Situace není tak ne?ešitelná, jak se zdá. P?emýšlej, prost? mu ?ekni, že jdeš ob?tovat. Samuel pak také skute?n? ob?tuje – pravda je totiž nejlepší lest. Že si B?h vyhlédl jiného krále, to už Samuel Saulovi také ?ekl. Saul se jen nedozví kdy, kde a koho. Nemá na to tajemství právo; je to tajemství d?v?ry v Hospodina, tajemství dobrosrde?nosti, kterou on nemá. Tak i my, když víme n?co spíše d?v?rného, citlivého, p?emýšlejme dob?e, kdo je hoden to znát.

vyd?šení starší m?sta mu sp?chali vst?íc (4) Už se stalo, co Samuel p?edpovídal – království p?ineslo lidu strach, poníženost. Koho se bojí ti starší? Saulovy pomsty? Ale bojí se už samotného Samuela, Samuelova p?íchodu, který by jim mohl p?inést problémy. Prost?, a? jim dají všichni pokoj, a? si jich rad?ji nikdo nevšímá. A tak velká moc krále, místo aby lidem p?inesla jednotu, po které toužili, p?sobí naopak, že se každý rad?ji stará jen sám o sebe, o své hnízde?ko, o sv?j píse?ek.

pozval je k ob?tnímu hodu (5) Slavnosti se tedy neú?astní všichni, ale jen vybraná rodina. Jišaj je z?ejm? jeden ze starších m?sta, možná ná?elník. Betlém je malé m?ste?ko a Jišaj tedy malý ná?elník. A p?esto, že je David nejmenší ze svých bratr?, má „šlechtický“ p?vod. I u Krista v evangeliích se p?ipomíná, že byl z Davidova rodu. Není od v?ci, když ?lov?ka trochu zavazuje jeho p?vod, jeho rodina – a zárove?, když ví, že p?vod sám o sob? nic neznamená, pokud mu ?lov?k ned?lá ?est. ?lov?k, který vzejde „z chudých pom?r?“ se

za to m?že celý život styd?t a tím více dávat najevo svou d?ležitost. A na druhou stranu, „syná?ek“ z dobré rodiny má ?asto pocit, že mu celý sv?t pat?í a že už nemusí v život? nic ud?lat. Kristus je z Davidova rodu, i proto má zdravé sebev?domí, jde mu o v?c a „nehledá sám sebe“. Zárove? ale ?íká, že mesiáš není David?v syn – p?vod možná m?že n??emu p?isp?t, ale podstata v n?m není.

Nehle? na jeho vzhled ani na jeho vysokou postavu (7) Se vzhledem je to podobné. Snadno se ?íká „co je d?ležité, je o?ím neviditelné“. Ale, ?e?eno hrub?, na dobré srdce ?lov?k d?v?e nesbalí; a vice versa. Každý tedy ?íká „to d?ležité je uvnit?“, ale nikomu se p?íliš nechce se tím v praxi ?ídit. Ošklivi lidé mají t?žší život. Co zde Hospodin ?íká, je evangelium – Hospodin zaslibuje vysvobození z ?asto krutých, nelítostných skute?ností tohoto sv?ta ve svém království; drsnost sv?ta však zatím stále panuje a je s tím t?eba po?ítat.

Ani se proto nemá zavrhovat t?lesná krása. Ta je v život? darem, výhodou; otevírá dve?e. Jako každý dar, i tento je z podstaty dobrý a je od Hospodina. Ale d?ležité je daru nezneužívat, d?ležité je z?stat pokorný a nechlubit se tím, co ?lov?k jen dostal. K?es?an si nemá libovat v ošklivosti, ani u t?lesného vzhledu ne. Kristus ?ekl: „Když se postíš, pot?i svou hlavu olejem a tvá? svou umyj“ (Mt 6, 17) Nakonec, dozvídáme se, že David:

byl ryšavý, s krásnýma o?ima a p?kného vzhledu (12) Tedy hezounek. Dokonce Davidovo jméno znamená „Milá?ek“. Od „Milá?ka“ ovšem nikdo ne?eká, že bude dobrým vojev?dcem. Nejde tedy o to vše p ?kné umazat blátem, ale pouze v?d?t, že veškerá krása tohoto sv?ta pomíjí, je do?asná a až na druhém míst?. Pravé krásy dojdeme až v nebi.

David bude „Milá?kem Božím“ po v?tšinu svého p?íb?hu. I p?es nesnáze mu bude v?tšina v?cí vycházet, jeho víra v Boha bude d?tská, p?ímo?ará – aby ne, když se mu bude všechno da?it. Ale jen dob?e – nep?ál by si to takhle každý z nás? David je jednou z hlavních postav Písma; také proto, abychom v?d?li, že n?kdy opravdu m?že život vycházet. Že nemusí vždy být život plný slz na to, aby to byl život s Bohem. O Davidovi se p?kn? ?te, cht?li bychom být na jeho míst? – máme chtít být na jeho míst?, máme chtít mít p?kný život, pokud to podmínky a p?edevším (!) spravedlnost dovolí. David si ovšem pozd?ji za?ídí p?kný život i za cenu vraždy manžela své milenky. Jeho život pak p?jde z kopce a úpln? dobré už to nikdy nebude. Kdo je vysoko, padá také z velké výšky. Ale i to je pou?né pro k?es?ana – protože všichni k?es?ané jsou královského rodu, d ?dicové Božího království a tak i každý jejich vážný h?ích je pádem z v?tší výšky, než u pohan?.

duch Hospodin?v se Davida zmoc?oval (13) I Saula se zmoc?oval. Na tom je vid?t, že povolání vládnout je v zásad? od Boha. Neznamená automaticky mocný = zlý.

Druhá v?c: Duch se ?lov?ka zmoc?uje ho, popadne ho. Jde z toho strach. V takový okamžik se ?lov?k ne?ídí svou v?lí, B?h skrze n?j jedná a ?lov?k sám sebe nepoznává. Není to stav, o kterém by ?lov?k ?ekl bez váhání: Takhle to chci. Sv?dectví o moci Ducha máme proto, abychom se nelekali a nepropadali zoufalství z t?žkých chvil, ze zkoušek a situací, které se nám zdají nad naše síly. Boží mocí n?kdy dokážeme víc, než bychom se nadáli – ale to v nás vzbuzuje spíše p?ekvapení, pokoru, než že bychom pak m?li chu? se chlubit tím, jací jsme mach?i. Poznáváme, že skrze nás jednal n?kdo v?tší.

Duch Hospodin?v odstoupil od Saula a p?epadal ho zlý duch od Hospodina. (14) Na tom se ukazuje, že si nevolíme mezi tím, být s Bohem a bližním, nebo být sami. Nikdy nejsme sami. A když od nás odstoupí Duch víry, nad?je a lásky, p?ijde opak – ned?v?ra, zoufalství, nenávist. Sám se sebou ?lov?k nevydrží. Samotu snese ten, kdo ví, že, t?eba n?kde daleko, ho má n?kdo rád – a že on sám má n?koho rád. P?itom i ten zlý duch je od Hospodina. To nás na první poslech zaráží a leká, ale ve skute?nosti je v tom nad?je: I zlé mocnosti jsou Bohu podvoleny. B?h m?že toho ducha kdykoliv odvolat, není to ta, že by mu Saula ten duch „ukradl“ a B?h by ho už nemohl získat zp?t. „Jsem jist, že ani smrt ani život, ani and?lé ani mocnosti, ani p? ítomnost ani budoucnost, ani žádná moc, ani výšiny ani hlubiny, ani co jiného v celém tvorstvu nedokáže nás odlou?it od lásky Boží, která je v Kristu Ježíši, našem Pánu.“ (?ím 8, 38n)

Bude na ni hrát, kdykoli na tebe dolehne zlý duch od Boha, a bude ti dob?e. (16) Rada funguje, protože i podle u?itel? církve „hudba zahání ?ábla“. A to nejen zbožná hudba; v rad? jde o „hru na citeru“, není jasné, zda se k tmu m?lo uzpívat a co. Krom? své nadp?irozené pomoci v??ícím dal B?h ve své milosti *všem* lidem prost?edek úlevy od zlých duch?. Vidíme na to, že v vposledku všechna krása, i sv?tská, pat?í Bohu – a ?áblova je mrzutost, jalovost, kažení všeho a každá pachu?. K?es?an by m?l jednat rozum? a prozírav? a tohoto p?irozeného prost?edku, hudby, užívat ve chvílích skleslosti – když je to v?c, která se všem sama nabízí a je dost ú?inná.

David p?išel k Saulovi, stával p?ed ním a on si ho velice zamiloval; stal se jeho zbrojnošem. (21) V další kapitole to bude vypadat, jako by Saul Davida vid?l poprvé. Ale všimn?me si verše 17,15 „David odešel od Saula a vrátil se, aby pásl stádo svého otce v Betlém?.“ Od hezounka Davida se ne?eká, že by zvládl víc, než hrát na citeru. Když dojde na válku, na vážnou v?c, jako by nebyl, m?že jít zas dom? – te? jsou vážn?jší starosti. A pak, platí, že „panská láska po zajících ská?e“.

Ve verši 16,18 ?íká jeden z dvo?an? o Davidovi sice „je to state?ný bohatýr, bojovník i muž hbitý v ?e?i a pohledný“. Tedy jako by už David byl známý, proslavený. Jde však spíš o to, že tímhle zp?sobem se p?ed mocnými mluví, každý návrh se jim p?edkládá p?ikrášlený, jako by to byla ta nejlepší možná v?c. Mocní lidé neradi slyší špatné zprávy, necht?jí se spokojit s málem. Všechno se jim musí podávat jako „luxusní záležitost“. Dvo?an se pravd?podobn? snaží vlichotit, blízkost mocných k?iví lidem záda. A spíše náhodou pronáší prorocká slova.

bral David citeru a hrál na ni (23) Zde možná vidíme i po?átek knihy Žalm?, jejímž základem jsou Davidovy písn?. V Davidovi si B?h vybral vhodného básníka: David zažil mnoho životních situací, vít?zství, radost i pronásledování, zklamání, vlastní h?ích i odpušt?ní. V podstat? na každou životní situaci se najde n? jaký žalm a k?es?an by m?l žalmy hojn? ?íst a znát, pro své dobro.

A ješt? jedna v?c: David je fešák, zdatný bojovník, zbožný ?lov?k a ješt? umí hrát na citeru a skládat básn?. To se zdá trochu moc pro jednoho ?lov?ka. Ale bývá to tak, že když se ?lov?ku da?í jedna v?c, ?asem mu jde i druhá. Když se da?í, tak se da?í. A tak i k?es?an má usilovat o dokonalost, u?it se novým schopnostem a nemá si myslet, že m?že být specialistou jen na jednu v?c. Šalomoun ?íká: „Rozdej sv?j díl mezi sedm, ba i osm, nevíš, co zlého se na zemi stane.“ (Kaz 11,2) A Kristus sám „Bu?te tedy dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec.“ (Matouš 5,48). K radosti k?es?anského života pat?í také poznávat nové v?ci a u?it se novým schopnostem.

Shrnutí p?íb?hu

1. Samuelovi je Saula líto, protože Saul není úpln? zlý, ale všechno nakonec zkazí. Saul v??í v Boha, ale nev??í, že mu B?h rozumí a má ho rád, že ho neopustí. A protože nev??í Bohu, nev??í ani lidem, kte?í ho mají rádi a cht?jí pro n?j dobré.
2. B?h je milosrdný a slitovný, ale kv?li žádnému lidskému zlu neztratí hlavu. B?h nebude nikdy zoufalý, nebude na?íkat s hlavou v dlaních. Dokonce i když Syn Boží, Pán Ježíš Kristus, byl uk?ižován, um?el a sestoupil do pekel, B?h nep?estal být Pánem všeho sv?ta. Proto vyzývá Samuela, aby už nad Saulem neplakal. Ani my se kv?li žádnému ?lov?ku nemáme trápit tolik, abychom byli zoufalí.
3. Samuel obelstí podez?ívavého Saula tím, že mu ?ekne pravdu – ale ne?íká pravdu tak, aby n?komu ublížila. Také my nemáme na každého ?íct všechno, když víme, že by mu to zbyte?n? uškodilo. Zlé v?ci ovšem krýt a tajit nemáme.
4. B?h si nevybral za krále siln?jší Davidovy bratry, ale nejmladšího „mazánka“ Davida. B?h se dívá do srdce. To neznamená, že by hezký ?lov?k musel být zárove? zlý. Krása je dobrá, ale ?lov?k na ni nemá být pyšný. Nejd?ležit?jší je, jestli ?lov?k jedná správn?, všechno ostatní je až na druhém míst?.
5. David se stane králem, ale než „dosedne na tr?n“, bude muset být ješt? hodn? trp?livý, hodn? si po?kat. My k?es?ané jsme už dnes králové a všechno nám vlastn? pat?í, ale než vše dostaneme a budeme vládnout s Bohem, musíme být trp?liví. Ale máme se hodn? na co t?šit.

6. Když ?lov?k ute?e od Boha, nez?stane sám, aby si mohl d?lat, co chce. Zmocní se ho zlý Duch. Kdo poslouchá Boha je svobodný, kdo neposlouchá, nebude v?d?t, co má d?lat, co si po?ít.
7. Hudba zahání ?ábla. Když je nám smutno, m?žeme si zpívat a bude nám líp. A vidíme, že B?h poslal pomoc dokonce i Saulovi, který Boha opustil. Všechno dobré, co lidé mají, mají od Boha.
8. Davidovi všechno jde – umí bojovat i hrát na citeru. Protože d?v??uje Bohu a nevzdává se. Také my se nemáme nikdy vzdávat a máme se toho snažit nau?it co nejvíc – nikdy nevíme, co se nám bude hodit. A nejvíc se toho ?lov?k m?že nau?it jako dít?, ?ím je starší, tím se u?í h??.

Motiva?ní otázky

Mohlo by být p?kné zeptat se d?tí, kterou písni?ku mají nejrad?ji, jestli si rády zpívají, na jaký hudební nástroj by rády hrály nebo co by se v život? cht?ly nau?it.

Kam dále
NŠ Louny
Katechetické cykly
NŠ Louny
Biblický odkaz (kat)
1 Samuelova 16